

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvu ne ostra.

EDINOST

Oglasni in oznanila se računajo po 8 vrsticah v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravištvu Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Dušo Bogu, srcé Rimu, in telo domovini.

Tako se glasi najnovejšo geslo, katero je vernemu narodu slovenskemu priporočal te dni novi naš narodni spasilatelj in vodnik I. Ažman, ki biva nekje na Gorenjskem. Bog zna, da smo si takoj ogledali ogromno in bogato gradivo v Mariboru „Jezičniku“, ki ima sedaj že 29 letnikov, v ta namen, da bi bili zasledili, kje se je mož rodil, kje je do sedaj služboval, kaj je spisal in kaj zgotovil v prid in korist naroda našega, a našli ga nismo niti na polji prvotnih delavcev, niti v vrsti „Novičarjev“, niti kakor pesnika, pisatelja — niti kakor slavnega govornika, mecenata, ali kakor je že ime onim „slavnim“ možem, kakor jih Kolar imenuje, ki so orali ledino našega narodnega bitja!

Vrli duhovniki starejše naše dobe niso poznali tega gesla in še le Ažman, velikan modrosti, ponudil ga je nam! Ko bi še živel starosta dr. Jože Šubic, ki je umrl že leta 1861. v Mariboru, bi mu bil gotovo zaklical: „Med nami, med Slovenci vstal je Slovenec (PI), ki trobi, da popustimo staro geslo ter se poprimemo drugega . . . to bi bila pregreha zoper domovino!“

Pisatelj teh vrstic ni sicer hudomešen, tudi ni avtokrat, temveč se hoče tudi on poprijeti z novim letom 1893. — ko praznujemo 50letnico, odkar so „Novice“ jele izhajati starim geslom „Vse za vero, dom, cesarja“ — novega Ažmanovega gesla, če zadobi dve tretjini glasov vsega naroda slovenskega, a preden ga sprejmemo, treba malo jezikovne korekture.

„Život nam je živo, truplo pa mrtvo telo“, pravi učeni profesor in duhovnik Jože Marn leta 1864. in če je že „duša“ oddana Bogu, kar povsem odobrujemo, potem ima se rabiti v geslu: . . . „truplo domovini“. „Truplo“ že samo pove, kaj je; iz glagola trupiti, trup = cadaver hominis. Toraj „truplo“, oni od živih in zemskih mrčesov objedeni in trohljivosti izročeni del našega vzvišenega bitja po-

dajmo „mili, krasni, ljubljani, zapuščeni domovini!“

Kaj se mrziš, dragi domorodec, saj nam je to podal v naše sveto geslo, v našo svetinjo, Ažman, kateremu so poslušali v nekem kraju na Gorenjskem — ne vem več kraja, kje — ploskali in katerega ime si lahko zapomniš, ker imamo že jednako ime, ki se tudi končuje na „—žman“, v temni naši slov. zgodovini ali prav za prav na nekoliko temnih straneh našega duševnega razvitka slednjih pet in dvajsetih let. Razlika bi bila leta, da Ažman poklanja domovini truplo — človeški kadaver, a glasoviti —žman imel je skrb, da hrani trupla ptičev, rib, štirinogatcev v muzeji glavnega mesta Kranjske.

Pri vsem tem pa se — kakor rečeno, da se mi ne veleva, da sem antagonist in rabulist — rad oklenem novega gesla ter predlagam: 1.) da se poskrbi nova izdaja vseh naših boljših pisateljev slovenskih in 2. da se iz nova, z vestno korekturo o „srce“, obelodani nova izdaja naših pesnikov.

Da „srce“ Rimu! Vidi se, da A. ni čital krasnega dela de Amicis-ovega „O srcu“, čeprav imamo lep slovenski prevod po domorodni učiteljici slovenski, ki se je, žali Bog, prehitro lotila dela! Priporočamo pa A. v čitanje vsaj delo „Srce“, katero je svoje dni poslal Andrej Skopec iz Amerike v Tržič, in sicer v nemškem jeziku, in katero delo je potem duhovnik Metelko poslovenil ter podaril ranjencu, za vse, kar je bilo lepega, resničnega in vzvišenega, vnetemu škofu Antonu Al. Wolfu.

Takrat, ko je bilo na Slovenskem toliko domorodcev, kakor sedaj podružnic sv. Cirila in Metoda, tedaj je živel v Harajah na Notranjskem učen duhovnik, ves vnet za blagor cerkve in svojih sorojakov, vnet za staro geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“, prečastiti France Bilc, ki je pridetkom našega stoletja zapel Valentinu Vodniku, duhovniku in slavitemu Slovenca: „Srce ti bilo je za dom, a truplo tvoje naj počiva v miru tam!“

Odvč bi bilo, ko bi hoteli našteti, kako so naši slovenski pisatelji-duhovniki

govorili „o srce“ in komu so je posvetili. Omeniti hočem le, da piše škof Anton Martin Slomšek v Drobtnicah leta 1846.: „Slovenka me je rodila, Slovenka me je dojila; naj me tudi Slovenska sina hvaležnega ima. Njej moje delo, moje srce!“ Duhovnik-pisatelj Josip Drobnič, ki je umrl 1861. leta, pravi: „Podpiraj in ljubi vse (ljubi se s srcem!), kar meri na čast, hvale in izveličanje slovenskega naroda“. Duhovnik-pisatelj Virk piše leta 1874. o korarju Rozmanu: „Počivaj sladko, srce, ljubeznjivo bitje, ki si za rod gorelo nevsahljivo . . .“ in duhovnik Oroslav Caf kliče leta 1845.: „Vse to izvira iz srca, vsega vnetega za Slovence in moj jezik“.

In Valentin Vodnik, zvest državljani, vsor slovenskemu rodoljubu, duševni oče naroda slovenskega, oče slovenski poeziji in domači prozi, podal nam je geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“ katerega smo se oklenili do 1892. leta, do meseca avgusta!

Ko bi nam na obalah jadranskega morja srce klilo za Rim, sprijaznili bi se takoj z našo „irredento“, ki ima isti smoter, isti namen. Tudi ona posvečuje „srce“ — „Rimu“ in čez noč in dan smo si lahko prijatelji! Tako daleč smo prišli! *)

In naši pešniki? Kaj pravijo o srce? Bili so vsi vrli katoliki, dobro vzgojeni krščani in vender ne slišimo pri nobenem, da bi posvetil „srce“ — „Rimu“. Tu nekaj izgovorov: France Cegnar poje: „S srcem in dušo vladarju vdani . . .“; dr. Radoslav Razlag: „Slava le, slavensko čuvstvo, srce moje veseli . . .“ Andrej Praprotnik: „Ko solnca žar domovini sije, srce veselo v meni bije . . .“ Jože Virk: „In za-te, dom mili, gori mi srce! . . .“ Simon Jenko: „Saj srce zvesto, kakor zdaj, ostalo bode vekomaj!“ Jeriša: „V srce mi do slavnega divji snuje plan!“ Poženčan: „In le za-te, rod slovenski, moje srce mi gori!“ I. Strel: „Dežela ljuba, kje ležiš, ki jezik moj mi govoriš?“ Josip Vovk: „Srce vsklikne: oj moj

dom!“ Jože Cimperman: „Srce še mlado je sklenilo, da vedno zvesto dom svoj bo ljubilo!“ in tako dolga vrsta vseh naših pesnikov od leta 1770. do meseca avgusta 1892., toraj nad sto let!

Na jedni strani toraj predlog Ažmanov, ki ga je priobčil „Slovenec“ — in na drugi strani staro geslo, prava svetinja naroda našega:

„Vse za vero, dom, cesarja!“

Afëra Spinčičeva.

Govor poslanca dr. Kramarja v seji poslanske zbornice dne 5. julija 1892.

(Konec).

Vi (obrnjen k levici), gospoda moja, sicer nimate posebnega veselja do opozicije, to je res, ali garancije, da ne pridete v opozicijo, vender-le nimate, in zdelo bi se vam čudno, ako bi kaka vlada tako delala z vašimi uradniki, vašimi profesorji, kakor je storila ta vlada s profesorjem Spinčičem. (Prav dobro!) In še na nekaj ni smeti pozabiti, gospodje moji. Vi bi vsakako klicali na pomoč nebo in zemljo, ako bi se vam dogodilo kaj sličnega, (Pritrjevanje mej somišljeniki in na skrajni levici), ali ako dovolite ta precedenčni slučaj, potem bomo lahko igraje potrgali vaši srdi najostrejšo zobe.

Nadejam se vender, da se ojači ta zbornica v tem pogledu ter uložiti svoj odločni „veto“. To stvar so zavlačali do sedaj oziri na ministra in strankarski obziri. Ali jaz mislim, da moramo poleg teh dveh momentov višje ceniti preduslovje vsemu parlamentariškemu življenju, imuniteto poslancev.

Odpustite mi, gospodje moji, da sem se z besedo svojo obrnil do leve strani te zbornice. Vsaj se sami ne morete odtegniti spoznanju, da je jako obledela vaša popularnost. Lahko ste se prepričali o tem

*) Onim, ki bi videli v tem kak sofizma, opomnimo, da Irredenta bi se sprijaznila takaj tudi z vaticanskim Rimom, ko bi prišla pod Kvirinalski Rim. Op. ur.

PODLISTEK.

Onégov Oní.

(Iz popolno torbice Onéga Onégovega.)

(Dalje.)

Ubogi učitelj ni mogel izvedeti od Onéga, kar je želel. Rad bi ga bil zapokal skozi vrata, a potrpel je z njim. Pokaže mu prostor v klopi, kjer naj se vsede in kjer naj pazljivo posluša visoko učenost in modrost učiteljevo.

Le-tu sedel je naš Oní zeló mirno, držal roki na klopi in zrl nepremično v učitelja. Kar na hip mu je bilo tudi tega zadosti. Vzame očetove molitvene bukvice pod pazduho, pritiska klobuk na glavo in koraka meni nič tebi nič proti vratam. Skrbni učitelj zapazi, da se misli nekdo „pofuliti“ iz šole. Skoči k njemu in ga prime osornim glasom:

„Kam pa greš?“

„Domov“, odvrne mu neustrašeno Oní in gre dalje svojo pot, „lačen sem in sedaj uže znam vse.“

Nekega dne razlagal je učitelj marsikaj učečej se mladini. Beseda da besedo in tako reče tudi našemu Onému sledeče:

„Ti poznaš dotičnega moža, ki pase ovce v naši vasi, kaj ne?“

„Da!“ odvrne mu neustrašeno.

„Povej mi, kako mu pravijo ljudje?“

„Pastir,“ odgovori mu ta.

„Dobro toraj, vidiš, pastir pase ovce. Ko bi bili pa vi otroki tukaj v šoli nedolžne ovčice, kaj bi bil toraj jaz med vami, ko vas tudi jaz z duševno hrano pasem?“

„O ven“ (koštron), odreže se modri Oní.

Kako se je prepričal Onégov Oní, da ljubežen rodi trpenje?

Kje je na svetu človek, ki more reči, da ni ljubil v svojem življenju? Bódi priprost ali izobražen, spominjal se bode vsakdo, da ga je nekaj „zgačkal“ nekaj pod levim rebrom, koje zgačkanje je bilo najmočnejše tedaj, ako mu je stonela na oneh rebri kaka mehka ljubezniva stvarica, koje je imel „rad“.

Tudi našemu Onému prikaže se uže

v otročjih letih v sanjah lepa deklica, Zaplotarjeva Urša. Ko se drugi dan zbudi, čaka jedva trenotka, da bi jo videl in da bi se prepričal, ako je v isteni tako lepa, kakoršna je bila v praznih sanjah. Gre v šolo. Rad bi sedel k njej v klop, a boji se učitelja. Čutil je nekaj do nje in ta svoj čut zapiše na Urškino tablico. A Urša ne boji lena, zatoži ubogega Onéga, pokaže tablico učitelju in naš junak je moral doživeti resničnost besedij „ljubezen rodi trpenje,“ kajti nadreal ga je strogi gospod prav pošteno s palico. Kaj pa je bilo zapisano na dotični tablici? Nič drugega, nego:

„Zaplotarjevo Urša je moja ljubica?“

Kako je znal kovati zaljubljeni Onégov Oní zaljubljen pesmi?

Učiteljeva palica mu ni mogla ohladiti ognjenih čutov do Urške. Prepeval je uže: Pet čevljev merim, palcev pet“, a ta čut do izvoljene je bil še tako čvrst, kakor takrat, ko je sedel v šolski klopi. Ne, še močnejši je bil, kajti po noči ni mogel več zatisniti trudnega očesa, po dnevu ni mogel mirčati, dokler je ni vi-

del, dokler ni videl onega sladkega nasmeha, dokler mu ni oživela samo z jednim čarobnim pogledom umirajoče duše ona oseba, po koji je hrepenel. Na vsem svetu ni bilo gasila, ki naj bi mu bilo zadušilo ono, ki se mu je izpremenilo iz iskrice v najmočnejši plamen. Pozabil je uže bil zdavnej na učiteljeve palice. Ojači se zopet, vzame papir in hoče zapisati Urši vse one čute, ki jih je gojil, jih goji in bode gojil do nje. A pero je bilo preokorno, po vsem papirju ni napisal drugega, nego: „Urška, Urši, Uršica, Urša itd. Raztrga pismo. Spomni se neke znane pesmi.

Bila je kakor nalašč zanj. Predru-gači v pesmi nahajajoče se ime v Uršo, vzame kos papirja in takrat, ko je Urša uže sladko spavala, pomakal je Oní pero v lastno krv, točil solze, vzdihoval globoko, a slednjič vender-le srečno dovršil pismo, ki je bilo rudeče pisano in na kojem je bilo videti tudi več krvavih kapelj. Kako srečna bode Urša, ko izve, da si je Oní navlašče prerezal prst, da je mogla iz rane teči gorka kri, v koje je pomakal pero?! Krvavo pismo hoče jej oddati koj drugi dan. (Dalje prih.)

v poslednjem času ob nekem zelo žalostnem povodu.

Jaz menim, da se uprav za to stranko ne zboljša to razmerje, dokler se ljudstvo ne prepriča, da je stranka zvesta svojim načelom, da hoče spoštovati ta načela ter da ne misli potopiti se v naklonjenosti vlade.

Gospôda moja, tu imate priložnost pokazati, da vam več velja načelo parlamentariške svobode, načelo imunitete poslancev, nego oziri na katerega-si-bodi ministra.

Ugled parlamenta izgublja se bolj in bolj, in ako še pokažemo, da nismo zmožni braniti svobode članov te visoke zbornice proti samovolji birokratski, potem smo odigrali. In ravno, ker se nadejam, da tega noče nikdo, ker upam, da se parlament ujunači, da tu odločno izrazi svojo voljo, da bode imunitetni odsek skoro poročal o tej stvari, kako bi bilo možno popraviti to, kar se je dogodilo, ter zabraniti za bodočnost slične dogodke, uprav za to, ker gojim to zaupanje, se nadejam, da zbornica vprejme jednoglasno predlog Pacákov. (Pohvala mej somišljeniki in na skrajni levici.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Čuje se, da vlada nameruje sklicati deželne zборе v mesecu novembru. Zasedanje deželnih zborov da bode trajalo do Božiča, tako da bodo mogli redno rešiti proračune za leto 1893.

Dani se bolj in bolj: političko pozorišče se jasni polagoma. Danes ne dvomi nikdo več, zakaj je zapustil svojo mesto minister-krajan, baron Pražak. Ne sam je šel, ne Mladočehi so ga prisilili v to, ampak šel je, ker sta tako določila gospod ministerski predsednik in pravodja nemških liberalcev. „N. Fr. Presse“ naglašala okolnost kar naravnost. Ko sta pred par dnevi dve poluradni glasili presenetili svet se vestjo, da gosp. baron Pražak dobi vsakako naslednika, kakor hitro pripuste to politički odnosaji, oglašil se je takoj omenjeni list prav oblastno, češ, da pri tem imajo tudi Nemci kako besedico spregovoriti. Dogovori segajo po takem precej daleč.

Staročeski „Hlas Naroda“ je prinesel znamenito vest, da grof Taaffe iz zdravstvenih obzirov odloži ministertvo za notranje zadeve ter obdrži samo predsedništvo. Minister za notranje zadeve postane ali namestnik Kielmansegga, ali namestnik grof Thun. Vest ta se nam za zdaj ne zdi verjetna, vsaj kolikor se dostaje grofa Thuna, dasi smo uverjeni, da pride trenotek, ko se bode zopet obrnili na desno; to pa zato, ker vladanje po načelih leve v Avstriji ni več mogoče. Avstrijski narodi nočejo igrati ulogo helotov.

„Obzor“ poroča, da glavni vzrok neprijaznih odnosajev mej Vatikanom in državo našo je iskati v notranji politiki Avstro-Ogerske, ker se ta politika ne strinja z načeli pravice za vse narodnosti, kakoršna načela goji sv. oče. Papež ne more odobrovati politike, nasprotujoče načelom, izraženim v njegovi slavni encikliki „Grande munus“, osobito politike, nasprotne načelom papeža, kar se dostaje slovanske liturgije, politike, ki je naperjena proti onim deželam in narodnostim, kojim obrača on pozornost svojo in od katerih preporda pričakuje velikih stvari za cerkev in človeško družbo. Papež ne more odobriti politike, nasprotne onim škofom, na katere je ponosna cerkev in ki so v čast katolicizmu. Papež ne more biti naklonjen politiki, ki nastavlja škofo, ki naj bi služili le izvestni tendenciji vlade.

Vnanje države.

Na Srbskem se razvijajo stvari nepovoljno. Davki prihajajo v blagajne zelo neredno. Sedaj pa imajo vrhu vsega še vladno krizo, ker je ministerstvo odstopilo. Kriza je nastala vsled nasprotstev mej regentom Rističem in ministerstvom.

Oblastnik bolgarski, Stambulov, mudil se je te dni v Carigradu in je bil menda njegovemu potovanju namen, da bi Porta pripoznala princa Ferdinanda legitimnim vladarjem. Ker pa je najbrže pogorel se svojimi prizadevanji, trobijo sedaj razni listi, da je potoval v Carigrad samo za zabavo. Drugi menijo zopet, da je šel le pot gladiti za potovanje knežev v Carigrad, kajti knez bolgarski želi baje iskreno, osebno se pokloniti svojemu sucerenu. Gospôda bolgarsko srbe jako prati, kakor se vidi.

Pri slavnostnem obedu v Berlinu povodom rojstnega dne cesarja Frana Josipa izrekel je nemški cesar nastopno napitnico: Zveza mej cesarjem Franom Josipom in menoj je najgotovjše varstvo evropskega miru.

Tudi v Berlinu so hoteli prirediti svetovno razstavo. Stvar se je pa izjalovila in je cesar že odločil, da se razstava ne priredi. Bujni gospodarski razvoj Francoske peče seveda gospôda Prusake in bi hoteli, da Berlin tekmuje s Parizom, kjer se pripravljajo zopet za veliko razstavo, ki bode v letu 1900. V Berlinu so se menda zbal blamaže ter so vrgli svojo razstavo v vodo.

V Nemčiji pripravljajo zopet novo vojaško predlogo, ki bode zahtevala novih velikih žrtv. Vlada nameruje povišati neposredne davke in vzprejeti angleški sistem za obdačevanje tobaka. Kdaj prenehajo vendar žrtve za ta ljubeznjivi oboroženi mir?! — Po raznih listih širila se je vest, da hočejo v nemški vojski uvesti dvoletno službovanje. Vest ni resnična, kajti nemški cesar se je izrazil pri neki paradi, da mu je ljubša mala armada z daljšim, nego velika armada s krajšim službovanjem.

Novo ministerstvo angleško je že sestavljeno. Predsednik mu je seveda Gladstone sam.

Angleški parlament so zaključili dne 19. avgusta.

DOPISI.

Iz okolice Goriške, 17. avgusta 1892.

[Izv. dop.] — Gotovo je ni bolj koristne družbe, nego je naša družba sv. Cirila in Metoda. Kakor sta sveta blagovestnika učila narode slovanske ljubiti Boga in svoj materini jezik, tako se prizadeva naša družba posnemati svoja sveta zaščitnika: ščititi našo dečo pred tujimi, narodnosti naši in veri neprijaznimi kreplji s tem, da joj vceplja v mlada srca ljubezen do vere in domovine. Ali da bode mogla družba točno izvrševati to svojo zadačo, moramo jo podpirati izdatno. Res je narod naš še zadosti požrtvovalen, dasi je siromak, vendar moramo pomisliti, da imamo toliko potreb, kakor malokateri drugi narod. Zato pa je dolžnost vsacemu rodoljubu, spominjati se pri vsaki priložnosti naše družbe sv. Cirila in Metoda. Osobito je ženski spol kakor nalašč ustvarjen za nabiranje milodarov. Koliko doseže lahko ljubeznjiva žena v vsaki družbi! Ali more mož, sedeč v veseli družbi, kaj odreči rodoljubni ženi? Ženi, ki nas opominja, da je naš rod v stiski in nevarnosti, da se ne pogubi? Rodoljubna, za blagor naroda vneta žena je vzvišena prikazen, ki sili vsakega do spoštovanja. V tem pa tiči jamstvo, da nje trud za osiguranje bodočnosti naroda ne ostane brezvspešen. Le pogledjmo jih, junaške hčere junaškega naroda českega! Po ulicah in na mostovih so pobirale milodare za zgradbo narodnega gledališča. Tudi žena bôdi požrtvovalna, ko vidi, da nimamo od nikogar pričakovati pomoči, nego od Boga in od samih sebe.

Čitala sem nekje o gostilničarju, ki je imel v svoji gostilni podobo našega Odršenika, a pod podobo je bila pušica. Kdor je zaklel ali sploh izgovoril kako nespodobno besedo, moral je za kazen vreči vanjo par novičev. Denar se je potem razdelil mej uboge. Ali ne bi bilo umestno, da bi tega gostilničarja posnemali tudi naši slovenski gostilničarji?! Storili bi s tem dvojno dobro: omejili bi grdo preklinjanje, žaleče vsacega olikanega človeka, in denar bi lahko poklonili naši družbi sv. Cirila in Metoda.

Dajte torej, rojaki dragi, po vseh slovenskih pokrajinah, in pritecite na pomoč naši šolski družbi! Pomislite na nevarnost, ki preti vašim bratom ob mejah. Kajti ljubezen do domovine in do rodu svojega ni malikovanje, kakor trde nekateri, ampak ta ljubezen je dar božji. Vsaj je rekel naš Odršenik: Pojte in učite vse narode!

Uprav temu pozivu našega Vzveličarja sta sledila naša brata: širila sta v materinem jeziku blažene nauke sv. vere. Oklenimo se te družbe, ki ima najplemenitejše namene — v teh namenih je izražena naš narodni program. Tu so tla, kjer si lahko podamo roko vsi. Zbliževanje na teh nevtralnih tleh utegne tudi uplivati na naše žalostne mejsebojne odnosaje: utegne pomiriti in ublažiti razburkano valovje. Odračam se v prvi vrsti do vas, dragi tovarišice slovenske: dajte, da podamo našim možem lep vzgled, kako treba ljubiti domovino in delati za-njo! Me ob mejah hočemo prositi božjega blagoslova vašemu trudu.

„Slovenski Narod“ je priobčil nedavno nastopni poziv:

Dragi Slovenci!

Na obalah jadranskega morja smo 16. februarja k večnemu počitku položili moža, kateri se je z besedo, pisano in govorno, z dejanjem izkazal izbornega rodoljuba. ki si je nevenljivih zaslug pridobil za vse Slovence, osobito za primorske; materi zemlji smo izročili Frana Cegnarja.

Da-si dobro prepričan, da bi že kot slavljen pesnik mogel izpolniti dolžnosti slovenskega rodoljuba, je vendar drage volje vsopil v vrste tistih mož, ki so anovali narodna društva, je v Trstu in v okolici navduševal in podučeval Slovence. Več kakor 25 let je v Trstu kot spreten časniki zastopal interese slovenskega i slovanskega življa; pri vseh časniki, ki so tukaj izhajali, je imel največjavnišo besedo, in se je kot tak izkazal pravega narodnega učitelja, ne gledé na to, jeli mu je to na korist ali ne. V mestnem zboru je v težavnih razmerah govoril za Slovence.

Učil je več let na gimnaziji slovensko in marsikateremu učencu v srcu vcepil ljubezen do domovine in ga odgojil v zvestega narodnjaka.

Cegnarju pa imajo hvaležni biti Slovenci tudi izven Primorskega. V viharnih letih 1848.—49. je kot časniki v Ljubljani neumorno delal za prosep slovenskega naroda; v lepih, blagolasnih pesmicah bodril je Slovence pevaje:

„Hej rojaki, opasujmo uma svitlo meče“; v izbrani obliki nam je presajal cvetlice iz tujih slovstev na naše domače gredice; njegove pesmice, v slovenskih društvih govorjene in spevane, so z ognjenim rodoljubjem polnile srca mladih in starih Slovencev.

Dolžni smo tedaj vsi Slovenci postaviti pesniku in zagovorniku našemu sedaj skromen spomenik tam, kjer v črni zemlji v Bogu spi; Lepše solnce njemu sijje, Lepša zarja rumeni.

Dokler je živel in delal, mu ni sijala lepa zarja, pa vendar je bil nepremakljiv, kakor kraška skala; temveč smo mu hvale dolžni za njegovo življenje.

Podpisani odbor se torej obrača z uljudno prošnjo do vseh zavednih Slovencev, osobito do narodnih društev, naj bla-

govole poslati primerne doneske, da postavimo Cegnarju vsaj skromen spomenik.

Darovi se naznanijo po „Edinosti“.

V Trstu, dne 10. avgusta 1892.

Zčasni odbor:

Gr. Jereb, Dr. K. Glaser, Dr. Gregorin,
tajnik, predsednik, denarničar.

Različne vesti.

Rojstni dan Njeg. Veličanstva presvitlega cesarja. V sredo zvečer je bil slovesen obhod, kojega so se udeležila razna društva, mej temi tudi obe slovenski podp. društvi pod zastavo „Del. podp. društva“. Sprevod se je razvrstil pred namestništvom. Tu so imeli patrijotičke govore predsednik veteranov, podpredsednik „Delavskega podpornega društva“, in predsednik društva „Unione Operaia triestina“. Po zvršetku govorov se zaorili živio-klici presvetlemu cesarju. Nekatera društva so okrasila svoje prostore, naši podporni društvi sti razsvetlili ter razobesili zastave. V luki zasidrane ladije so bile sijajno razsvitljene. Po vsem mestu je bilo živahno gibanje pozno v noč. Še le proti 11. uri se je vrnil sprevod pred veliko vojašnico, kjer se je razšel.

V četrtek ob 5. uri zjutraj naznanjal je strel na gradu, da je napočil cesarja rojstveni dan. Raz nekatera poslopja se vibrare zastave. Ob 9. uri je bila v stolni cerkvi slovesna služba božja, koje so se udeležili namestnik vitez Rinaldini s načelniki raznih civilnih in vojaških uradov. Popoludne ob 3. uri je bil pri g. namestniku slovesen obed, pri katerem je njegova ekscelenca napil presvetlemu cesarju naglašajoč udanost in zvestobo prebivalstva Primorske.

Zvečer je bila veselica v društvu „Austria“, koje so se udeležili tudi zastopniki nekaterih slovenskih društev.

Štiridesetletnico svečeništva praznoval je dne 17. t. m. v baziliki sv. Antona v Padovi prevzvišeni vladika tržaški, monsignor dr. I. N. Glavina. Porodil se je dne 13. aprila 1828 v Borštu in je bil v mašnika posvečen dne 17. avgusta 1852. Z dnem 19. julija 1878 je bil imenovan škofom poreškopoljskim, dne 19. marca 1882 pa ga je presvetli cesar imenoval škofom tržaškoposkim. Prvo imenovanje škofom v Poreču je potrdil papež dne 13. septembra 1878, a poslednje, škofom tržaškim, dne 3. julija 1882. V škofa je bil posvečen v Gorici dne 6. oktobra 1878. Dr. Glavina je 88. v vrsti škofov tržaških.

Izrekajoči svoje čestitke ob tej priliki, molimo Vsemogočnega milosti, da nam še dolgo vrsto let ohrani našega prevzvišenega vladiko, v prosep in obrambo verskega čutstva in v duani in telesni blagor vernega naroda slovenskega po naši škofiji.

Pozdrav českim gostom. Danes zvečer dospe v Trst lepo število sinov bratskega nam naroda českega. Iz programa, kojega prijavljamo na drugem mestu, je razvidno, da je vprejemni odbor ukrenil potrebno za dostojen vprejem, kolikor dopuščajo ne le zamo skromni, ampak tudi nezdravi odnosaji naši. Ker nam ni možno javnimi pojavi — vsaj tako ne, kakor bi želeli — osvedočevati bratsko sočutstvo, pa zgradimo v svojem srci oltar v proslavo iskrenih čutil do onih, ki so nam bratje ne le po krvi, ampak tudi po sedanjih usodi.

Iskrona naša želja je, da ponese vzgojevatelji naroda českega v krasni domovino svojo najboljšo vtise o čutstvovanju nas Slovencev; naša želja je, da bi mogli naši gostje poročati rojakom svojim, da so našli ob bregovih „Adrije“ plemenita, bratska, z narodom českim soglašajoča srca.

Dobro došli, dragi gostje!

Biskup Strossmayer in česki učitelji.

Na pozdrav českih učiteljev odposlal je

biskup Strossmayer nastopno brzojavko: „Českim izletnikom prisrčna hvala na prijaznem pozdravu. Bog blagoslovi vrle učitelje česke in ves junaški, neutrudni narod česki; sploh naj pride doba, kot bodo Hrvatje deležni s Čehi vsacega veselja in vsake žalosti, da postanemo jedini s srcem in dušo“.

Program za dneve bivanja gg. udov slavnega českega društva „Komensky“ iz Prage, odnosno za sprejem in veselico, ki jo napravi Slovenska Čitalnica se sodelovanjem Tržaškega Sokola v Trstu. A. V soboto 20. avgusta 1892. 1. Ob 6. uri 40 min. popoldne na kolodvoru državne železnice pri sv. Andreju sprejem in pozdrav gg. učiteljev českich; zvečer sestanek v „Restaurant Pilsen“, via Commerciale, B. V nedeljo 21. avgusta 1892. 1. Popoldne izlet v „Miramare“ s parobrodom ali po južni železnici; parobrod odpluje ob 3. uri pop. od „Riva della Sanità“ (nasproti Lloydovi palači); odhod z železnico od južnega kolodvora ob 4. uri. Vsi izletniki se vrnejo po južni železnici ob 5. uri 49 m. od železnične postaje „Miramare“. 2. ob 6. uri in 15 m. zvečer prihod na južni kolodvor v Trst, in od tukaj izlet k sv. Ivanu pri Trstu. 3. zvečer skupna večerja in prosta zabava s petjem v „Narodnem Domu“ pri sv. Ivanu.

Iz Sela na Goriškem se nam piše: Gospodje pri „Rimskem Katoliku“ so se spravili nad nas Vipavce, da nas osramote pred vsem poštenim svetom. Zamoriti nam hočejo luč narodne zavesti. Svet naj le vsklikne s colnarjem: „O Bog, zahvalimo te, da nismo taki, kakorani so Vipavci-prešestniki in ljudje, ki ne zaupajo petih goldinarjev drug drugemu“. Mi Vipavci-govedniki se pa bodemo trkali na grešna prsa: Vemo, da smo grešili proti gospodom pri „Rimskem Katoliku“ takrat, ko smo pri zadnjih državnozbornskih volitvah, ko smo vlekli za narodni zvon, pozivljali volilce, da volijo sošolca in stanovskega brata Mahničevega — dra. Antona Gregorčiča. — Gospod urednik! Kakov sad nam porodi ta nova šola? Zatiranje narodne zavesti in pa brezmejen — napuh. Imamo že nekaj vzgledov. Javno preklinjajo vaš list, sami ga pa čitajo prav radi — seveda na skrivaj.

Vedite, ošabni gospodje, da mi vipavski kmetje, da-si nismo doktorji, radi čitamo dostojno ne pa govedarsko pisane stvari, da se slastjo čitamo „Spomine“ pokojnih mož, kojim je srce bilo do zadnjega trenutka za vero in — narod. Ginjenim srcem se spominjamo, kako je dan „vnebovzetja“ Device Marije v letu 1870. v 75. letu svoje dobe stopil na taboraki oder dekan Vipavski, Jurij Grabrijan, izrekajoč približno nastopne besede: „Preljubenzivi moji rojaki, ne čudite se, ko vidite na tem mestu mene, sivolagega starčka. Porečete: kaj dela tukaj ta, ki visi že z jedno nogo v grobu. Res je, dragi moji, da sem že z jedno nogo v grobu; ali vedite, da tu sem me ni privedla čestihlepnost ali pohlepnost po bogatstvu, ampak privedla me je ljubezen in sveta dolžnost do milega mi roda slovenskega. Priporočam vam, da se varujete pred sovražniki, da vas ne oropajo vaše narodnosti in nje zavesti. Posnemajte vaše boritelje, denašnje govornike. Zborujte torej v imenu Boga, Sina in sv. Duha! Podčavenski kmet.“

Iz Treta se nam piše: Velika nevolja je zavladała mej nami mestnimi Slovenci proti poluurnemu „Il Mattino“, ker ta drzneš dan na dan črni nas Slovence, in prvi vrsti pa uboge okoličane in okoličanke. To je grdo, ako pomislimo, da ti reveži vestno služijo meščane, dočim jih inorodci le peharijo. Vsak novič morajo naši okoličani krvavo zaslužiti, in ko ga zaslužijo, potrošijo ga zopet v mestu za obleko in živež. Po takem imajo meščani le dobiček od okoličanov. Ne pa od onih italijanskih inozemcev, ki

služijo tu svoj kruh, denar pa pošiljajo preko velike luže. Krajcar okoličana pospešuje obče blagostanje v deželi, ker ostane v deželi. Zaslužki raznih pritepencev pa so za nas mrtev kapital, so izgubljeni, ker gredo iz dežele v sosednje kraljestvo. Mnogo mnogo je neprijateljev naše države, ki so obogateli se žulji slovenskih siromakov. To naj bi uvaževal „Il Mattino“ in se malo — sramoval. To večno hujskanje proti okoličanskim Slovencem je nepatrijotično, ker izpodkopa pogoje javnemu blagostanju v mestu tržaškem. Glede na našega „Mattino“ niti ne moremo vsklikniti: „Bog odpusti mu, vsaj ne ve, kaj dela!“ — kajti „Mattino“ ve dobro, kaj dela.

„Il Mattino“, prijatelj okoličanov. To „glasilo“ naznanja v večerjani številki velikim zadovoljstvom, da vsled vspodbujevalnih člankov, prijavljenih v predalih tega lista, napravi tvrdka Lanza & Rovere veliko pralnico na par.

„Il Mattino“ vstrepeče seveda samega veselja, ker se nadeja, da se mu skoro spolni najprirodnejša želja, to je, da skoro izgube okoličanke svoj — borni zaslužek. Okoličani, zapomnite si to! Zapomnite si že zato, ker se bližajo volitve v mestni zastop in deželni zbor, da jim boste mogli primerno odgovoriti, ko vas bodo hoteli mamiti in zapeljavati. Sedaj veste, kake prijatelje imate v Trstu! Tu velja načelo: Furlanom vse, okoličanu — nič, dasi so okoličani tudi meščani, pošteno plačevajoči davke in doklade — in kake doklade! — občinske.

Gospodu Stalitzu na znanje. Povodom rojstvenega dne presvetlega cesarja čitati je bilo ob vogalih plakat društva „Austria“, naglašajoč zvestobo Tržčanov. Nepoznane znaneroke so pa prelepile besedo „Tržčanov“ z besedo „burattini“, to je „norci“. Vidite, gospod Stalitz, da pri nas ni vse tako, kakor bi moralo biti.

„Mattino“ je „Mattino“, to je, večni nasprotnik slovenskega življa. Kjer le more, vrže nam poleno pod nogo. — Pred par dnevi so zaprli tu nekega branjevca radi zločina, kojega natanjšeje označiti nam ne dopušča dostojnost. Vsi tržaški listi so konstatovali čin, kakoršen je bil, brez nikake tendencije; le „Mattino“ je napravil tudi tu izjemo, naglašajoč, da je bil zločinec — Hrvat. To je ostudno, kajti zločini vsake vrste se dogajajo mej vsemi narodi; to je ostudno, da je „Il Mattino“ tudi ob tej priliki čisto brez potrebe iztaknil — hrvatstvo.

Slovenski slavnosti v Šoštanj in v Kamniku obnesli sti se izbornu. O poslednji slavnosti nam je obljubljeno posebno poročilo. V Šoštanju je bila udeležba ogromna se slovenske in hrvatske strani. Ves trg je bil bogato odičen se zastavami. Zavedno ljudstvo po Savinjski dolini pozdravljalo je navdušeno vlak, ki je vozil izletnike. V Šoštanju je bil vsprejem preprisen. V sprevedu je bilo nad 100 Sokolov. O poludne je bil banket, ob 4. uri popoldne pa je prišla javna telovadba na glavnem trgu. Po telovadbi je bilo zborovanje „Slov. pev. društva v Ptujci“; potem pa krasen koncert. Nedvedovo veličastno skladbo „Avstrija moja“ pelo je nad 100 pevcev. Velikansk uspeh je dosegel tudi Volaričev mešani zbor „Grajaka hči“. Isto tako so se proizvele tudi druge točke v veliko zadovoljnost. Najveselejši pojav te slavnosti pa je bil ta, da je v pevskem zboru nastopilo tudi več duhovnikov. Da bi bilo povsodi tako razmerje mej prečastito duhovščino in posvetnjaki! To bi bilo v veliko korist narodu našemu in gotovo ne v škodo častiti duhovščini.

Družba sv. Cirila in Metoda. Iz poročila vodstva o zborovanju v Postojni je razvidno, da ima ta družba 105 podružnic. V tem letu so se osnovala na novo: ženska podružnica v Sv. Jurju ob južni železnici; ženska podružnica za Kamnik in okolico; Laški trg in okolica; Zagorje ob Savi; ženska podružnica v Ormožu; Sent-Ja-

kobska-trnovska ženska podružnica v Ljubljani in osrednje-mestna ženska podružnica v Ljubljani. Po takem prevaguje sedaj snovanje ženskih podružnic. Blizu 1300 žena je že zbranih v lastnih podružnicah. Slava temu ženstvu!

Mi se le pridružujemo pozivu, izraženemu v poročilu, da naj širijo te žene ogenj domovinske ljubezni v slednji koči mile očevine. Vodstvo družbe je tega menenja, da se podružnicam lahko udahne dosti živahnosti s primernimi poučnimi govori, za katere se pripravi kak družbenik, in z vedrilno pošteno zabavo. Podružnica naj si osnuje knjižnico in bralno sobo, ki jo lahko rabi za svoje shode in bo izvestno dokaj storila za daljše izobraževanje svojih članov; postala bo nekaka učilnica, osobito nižjim slojem našega ljudstva. Tako nekako se gibljejo podružnice na Koroškem. — V prihodnji številki bomo nadaljevali z važnejšimi podatki iz omenjenega poročila.

Iz Škedenja se nam piše: Predvečer rojstvenega dne Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja obhajali smo še bolj sijajno, nego je bilo navadno. Spominjali smo se našega vladarja. Sešlo se je obilno število vaščanov v lepo okrašeni, znani krmi pri gosp. Sancinu (p. d. Kotalj), kjer je svirala domača godba in so prepevale združene pevske moči „Velesilašev“. Nazdravljalo se je presvetlemu cesarju. Vse govore je prevejal avstrijsko-slovensko-narodni duh. Ves Škodenj je bil razsvetljen bengališkimi ognji in drugimi svetilkami. Pri tej priliki nabralo se je za družbo sv. Cirila in Metoda 4 gl.

Iz Pazinčine pišejo „Nasi Slogi“, da priredi naša mladež 28. tega meseca veselico v rodoljubnem Lindaru. Pri veselici sodeluje tudi tamburaški zbor iz Pazina. Prepotrebno bi bilo, da se tudi tržaški rodoljublje vdeleže te veselice v svoi naši Istro.

Iz Mavhlnj se nam piše: Rojstni dan Njeg. Veličanstva presv. cesarja Frana Josipa I. smo proslavili tukaj tako-le: Na predvečer pritrkovanje zvonov, streljanje topičev ob solčnem satonu; ob 9 uri zvečer obhod po vasi domače uniformovane godbe veteranske se svetilkami. Godba je zaigrala pred občinskim poslopjem cesarsko himno, na kar so na poziv g. župana zaorili trikratni živio-klici. Od tam odhod z veselo koračnico na vaško aredišče, kjer je imel g. župan govor, kojemu se je ljudstvo odzvalo navdušenimi živio-klici. Godba je svirala tukaj več slovenskih komadov. Zatem prosta zabava na dvorišči g. župana, pri kateri je bilo veliko navdušenje; napitnice, petje in godba so se vrstili v najlepšem redu pozno v noč. Rojstni dan Njeg. Veličanstva zjutraj je bilo pritrkovanje zvonov, streljanje topičev in budnica domače veteranske godbe okolo vasi. Ob 8. uri slovesna sv. maša, koje so se vdeležili občinski starašine, z g. županom na čelu, in občinstvo iz vseh oddelkov občine. Vaščan.

Iz Pomjana se nam piše: Kako daleč sega vender hudobija in krivičnost lahonska?! Niso še znane meje! Za zdaj je prišla že do materijalne pravde. Nenasitljivi lahoni s svojimi nesramnimi, lažljivimi in obrekljivimi napadi proti župniku, — napadi, ki kličejo maščevanje iz neba — so sklenili, odvzeti g. župniku, čegar zdravje je še vedno v nevarnosti, edine mizerne dohodke v pšenici in vinu — pol studenčnice in pol limonade, ali kakor se je izrazil neki župnik pri zborovanju zaradi kongruje: „eine unanbringliche, wertlose blaue Mostfälligkeit“. V ta namen je lahonska stranka po znanem odvetniku iz Kopra uročila pravdo in odrekla vsako plačevanje, dokler ne pride najvišja razsodba. Tako se plačujejo duhovniki tam, kjer biva brezverna, brezvestna lahonska stranka. Tu so res pravi nasprotniki vere in duhovščine. P. Ž.

S Pomjanščine se nam piše: Svet se spominja, kako so se Pomjanski lahoni ob

šmrkavi zmagi na Gažonu mastili na javni cesti se šmrkovo kravo, in še celo na kvarterni petek. Tista gostija jim glavo zmešala tako, da so se morali pozneje kar po vrsti hladiti v Kopru, Trstu in celo v Gradiški. A motil bi se, kdor bi mislil, da jim je sedaj boljše. Nič. Zdaj jih je pa zmamila vročina.

Na veliki Šmaren, torej dan, ki je imeniten vsakemu kristjani in vsemu katoliškemu svetu, šel je znani zaničevaloc svojega rodu in bogokletnik so ženo, tovarno živino in brentami na njivo, nabirati „pomodore“ ter nakladati jih v brente. In ko je dovršil to svoje delo, hajd naravnost v Trst, kakor ob delavnikih. To je lahonska vera! To je nauk iz lahonskega gnezda, ki je okužil nesrečni lahonski grič. In mislite, da sme kaj svari župnik zavoljo takih dejanj? Bog ne da! Precej dobi kar cel koš tožeb do različnih „Praesidiumov“; vsaj znani istradani klatež čaka dan na dan doli v gnezdu, da mu prinese neumni in zbegani kmet kako kost.

Nad takim ljudstvom ne plava božji blagoslov, ampak zadeti je mora hudo božja roka. G. D.

Preložitev društva. Z dnevom 24. avgusta preloži se „Tržaško podporno in bralno društvo“ v ulico Stadion št. 19, I. n., kar se s tem naznanja vsem interesovanim.

Vročina. Letošnje poletje je bilo dosedaj precej hladni izvzemši par dni. A v tem tednu je pritisnila uprav tropiška vročina. Toplomer je poskočil na 37 stopinj. Bog nas obvaruj boleznim vsled silne vročine. — Na Dunaju je tako silno vroče, da je več oseb zbolelo na solničarici.

Dvojen samomor. 28letni uradnik avstrijskega Lloydja, P. Boitti, je živel v ljubimskih odnosjih s ženo nekega kolega njegovega.

Predvečeranjim sta se odpeljala skupno v Tržič (Monfalcone) z namenom skupno skleniti življenje. Namero svojo sta tudi izvršila, skočivši na nekem samotnem kraji v morje. Roke samomorilcev so bile zvezane skupaj. Ta ljubimka ni bila samo zakonska žena, ampak tudi mati dvoje otrok. —

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Stoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarnu „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrožba. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del. ma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasarete“ in sitone. Cl.

Hotel in restavrant Šiškovič prav bliži postaji Hrpelje - Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izbornu s vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. 23 26

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slavn. občinstvu vsake vrste moke, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“
Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizo tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, Via Barriera v ecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponteroso)). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svojo trgovino v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različne mešanega blaga, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Umek, črevljarski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-56

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zanetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, postrežba je vestna in nagla. 9-24

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 13-20

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v ia Ghenga toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko štacijon Trst po 23 gid. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich. 50-31

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vavrijskih tovarn. Cene nizke. 49-30

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Torrente in Via St. Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 31-48

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar **PRENDINI v Trstu** Telefon št. 334. 46-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proizvajajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponorejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugi besedo Cetrane. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v akatijah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Drogerija Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmlotih oljnatih barv najfinejših vrsti; rudače, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinejše po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga kropila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij, barv, zdravil; zalogo žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 13-50

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentroz (milefiori). kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponorejenja zdravila. Dobiva se v odlikovani lekarni 59-100

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo se neutogoma.

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-26

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

DROGERIJA na debelo in drobno **G. B. ANGELI** 104-14 TRST 12-12 Corso, Piazza della Legna št. 1. Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Išče se 2-6

prodajalec

za trgovino „Obrtniškega društva v Barkovljah.“ — Več se izve pri predsedništvu omenjenega društva.

Moja zaloga strojev nabaja se v TRSTU, ulica Zonta šte. 5, pod tvrdo

Živic in družb. (Schwiz & Comp)

V zalogo prihajajo pogostoma dozdveni kupci, koji si stroje ogledujejo, pa kadar jih so dobro ogledali in ceno izvedeli, izražajo svojo nevoljo, češ, da so si stroje drugod slabo kupili, ker moji so bolji in cenejši. Kupujejo mačko v žakli, ker ne poznajo blaga, kojega kupijo, ne agenti, po kojim, in ne fabrikanta pri katerem natočujejo. Pride blago slabo ali dobro, morajo je držati, in sročiti, če se ne pridejo ob plačano aro.

Prosim gospode posestnike, naj pridejo v mojo zalogo poprej, ko stroje kupijo kje drugje; zmenili se bomo, ker moja skrb je, vsem dobro postreči; živim v deželi in od doželanov, zato pa niso v nevarnosti, biti opeharjeni. Prosim narodnjake, naj se držijo načela „svoji k svojim“! in da ne bi podpirali ljudi, kateri morda nas zaničujejo in nam škodujejo.

Priporočam mlatilnice in čistilnice za žito, pumpe za vsako rabo, cevi, in vsake vrste drugih strojev in kar k temu spada. Moje škropilnice proti peronospori so se skazale najizvrstnejše.

Izdelujem vodovode, tovarne i. t. d. V. Mat. Živic, inženir.

-11

ZAHVALA.

Za srčno sočutje mej boleznijo in ob smrti našega nepozabnega očeta, tasta, deda in pradedu, gospoda

Ivan Marija Milkoviča

(starega mešnerja)

izrekamo najpriarčnejšo zahvalo častiti duhovščini, sl. pevskemu zboru za nagrobne pesmi, in onim, ki so se mnogobrojno udeležili pogreba.

Pri sv. Ivanu, dne 16. avgusta 1892.

Zaluzoči ostali.

Znatno obaljene cene

Tiskalicam za vino, voće i masline

IZVORAN FABRIKAT

najnovijeg izvrstnog sustava sa neprestano djelujućom dvojakom pritiskom silom.

Zajamčena najveća djelatnost do 20% veća nego li kod svih ostalih tiskalnica.

Kod svih izložba odlikovane prvimi nagradami

Mlinove za grozdje, voće, masline, strojeve za sušenje voća kano i za sve proizvode iz bilinstva i životinjstva.

Tiskalnice za sieno na ruku, i strojevi za trebljenje kuruze.

Najnoviji samostalni patent. štrcaljke za trsje „Syfonia“

izradjuju jedini tvorničari 10-

PH. MAYFARTH i drug.

tvornica poljodjelskih strojeva

BEČ II. Taborstrasse 76. Kataloge šalje badava, prima zastupnike. — Kod kupnje opominje svakoga, da pazi na podielanje.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

„L' ALLIANZ“

družba za zavarovanje življenja in dohodkov,

prevzemlje razun navadnih zavarovanj na človeško življenje vseh kombinacij, tudi novo, po njej ustanovljeno jedino v Avstro Ogerski monarhiji:

zavarovanje za delavce proti mesečni ali tedenski premiji

na katero obrača vso svojo pozornost in kojega uspehi v tej stroki zavarovanja so si pridobili priznanje vseh delavskih krogov in obrtnikov, ker odgovarja vestranskej potrebi.

Od ustanovitvenja „L' Allianz“-e (julij 1890) do 31. marca t. l. sprejelo se je 62.255 ponudeb zavarovanja za skupen znesek gid. 11.156.166.90 za slučaj smrti ali do življenja stanovite dobe; izplačalo pa se je v istem času brez zadržka gid. 42.498.60 za 207 slučajev smrti.

Ljudski program „L' Allianz“-e in časten napredek njen zastupnik vso pozornost delalskih krogov v večšem oziru kakor doslej z ozikom na korist, koje jim družba ponuja in na živo zanimanje vseh za obstanek svojih družin mislečih oseb.

„L' Allianz“-a je zastopana v vseh g. avnejših mestih monarhije po agencijah in uplačilnih uradih. — Prospekte pošilja zastopnik in informacije daje na zahtevo vsakemu. 6-10

Glavni zastop za Trst, Primorsko, Istro in Dalmacijo:

A. Hirschfeld, Trst (Tergesteo).

1891. Zagreb Časni diplom

KWIZDE

1891. Pomesar Zlata kolajna.

Korneuburški prašek za rejo živine za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II Cena cele skatljice 70 kr., 1/2 skatlje 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno

Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.

Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

e. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.